

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: TRG5880039

ชื่อโครงการ: โครงการความเชื่อมโยงระหว่างกันของวิถีการอยู่อาศัยและเรือนพื้นถิ่นของคนไทย

พุทธภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา กับคนสยามในรัฐเกดะห์ มาเลเซีย

ชื่อนักวิจัย: ดร.สุภาวดี เชื้อพราหมณ์

สำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

E-mail Address: csupawad@wu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ: กรกฎาคม 2558 ถึง มิถุนายน 2561

จากสถานการณ์การดำรงอยู่ของเรือนพื้นบ้านในปัจจุบัน แม้จะมีกระแสการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดความเข้าใจในคุณค่าของเรือนในฐานะที่เรือนรับใช้ชีวิตและสะท้อนบริบทของสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะเรือนย่อมมีอัตลักษณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันจากการปรับตัวหลายมิติทั้งในเงื่อนไขของบริบทในระดับกว้างและในบริบทย่อยเฉพาะของถิ่นนั้น จึงเป็นที่มาของการการศึกษาเรื่องวิถีการอยู่อาศัยและเรือนพื้นถิ่นของคนไทยพุทธภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา กับคนสยามในรัฐเกดะห์ มาเลเซีย

ตั้งแต่อดีตกาลการย้ายถิ่นฐานของผู้คนและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่แตกต่างก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจนพัฒนาเป็นเครือข่ายที่พึ่งพาอาศัยกันในระบบการผลิตทางการเกษตร เครื่องมือ และศาสนา ที่เชื่อมโยงคนสยาม (คนไทยดั้งเดิม) ในไทยและมาเลเซียซึ่งนับว่าเป็นเครือข่ายที่เดียวกันแม้จะอาศัยในถิ่นฐานแต่ละพื้นที่ของตนมาช้านาน การศึกษานี้มุ่งอธิบายความเชื่อมโยงจากบริบทระดับกว้างด้านสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมจากสู่รูปแบบการอยู่อาศัยที่มีลักษณะร่วมกันและแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการปรับตัวในบริบทย่อย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้กรอบมุมมองแบบองค์รวมและใช้ระบบการศึกษาเปรียบเทียบ โดยการสำรวจและเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ถ่ายภาพ สัมภาษณ์จริงวัดเรือน และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งส่วนที่เป็นเอกสารและข้อมูลจากภาคสนาม ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่าความหลากหลายของเรือนซึ่งได้รับอิทธิพลจากบริบทของพื้นที่ด้านนิเวศชุมชนและได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของภาครัฐในแต่ละพื้นที่นั้นส่งผลให้การกลายรูปของเรือนมีความแตกต่างกัน แต่สิ่งที่เหมือนเดิมและยังคงมีอยู่ในบริบทใหม่ คือ ระบบความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่แน่นแฟ้น และความเชื่ออันเนื่องมาจากความเป็นคนไทยพุทธที่สะท้อนผ่านวิถีการอยู่ในเรือน

คำสำคัญ: เรือนพื้นถิ่นไทยพุทธภาคใต้, เรือนพื้นถิ่นคนสยาม, นครศรีธรรมราช, สงขลา, เกดะห์ (ไทรบุรี)

Abstract

Project Code: TRG5880039

Project Title: Interrelationship of Living Way and Vernacular Houses in Southern Buddhist Thai between Nakorn Sri Thammarat and Songkhla provinces, and Orang Siam in Kedah Malaysia

Investigator: Dr. Supawadee Chuapram

School of Architecture and Design, Walailak University

E-mail Address: csupawad@wu.ac.th

Project Period: July 2015 – June 2018

Nowadays, people has been acknowledged about the importance of the vernacular houses conservation and rehabilitation, but rarely the understanding their ways of living and socio-cultural contexts representation. Since the characters of vernacular houses are differed by theirs capacities to adapt into each context, this inspired the research on Vernacular Houses in Southern Buddhist Thai between Nakorn Sri Thammarat and Songkhla provinces, and Orang Siam in Kedah Malaysia.

In the old days, human migration stimulated the cultural exchange in every community. People created their relationships and connections through this situation. The Siamese (Old Thai People), both in Thailand and Malaysia are also bonded by this process. The Southern Thai-Buddhist communities had developed socio-cultural exchange network, considering a relying system, on agriculture, kinship and religious since the effect of Burney Treaty to Kedah was a part of Malaysia. Therefore, this research aimed to study about the relationships between the Southern Thai-Buddhist communities in Nakorn Sri Thammarat, Songkhla provinces and Orang Siam in Kedah Malaysia, focused on the relationship of macro and micro factors affected the physical characteristics of their vernacular houses.

The research are composed with the comparative approach by collecting multi-materials such as observation, surveying, measurement, photograph, architectural drawing, and deep-interviewing, for information integration and analytical process. The knowledge derived from the research has shown that the variety of physical elements in vernacular houses were transformed into a new characteristic of Buddhist-Thai dwellings by the emergence of hybrid politic, economic and society. However, kinship ties and Buddhist-Thai beliefs have been strengthen the existence of local living in vernacular houses.

Keywords: Southern Thai-Buddhist, vernacular house, Orang Siam, Nakorn Sri Thammarat province, Songkhla province, Kedah